"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришенє "Українських Робітничих Вістий"
Передплата на рік ..... $4.00.
Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЧИ ДІЙДУТЬ?

Галицькі українські соціял-демократи, що гуртують ся коло свого органу "Вперед", через цілий час істнованя петлюрівщини на українській території піддержували її без огляду на те, яку-б вона не провадила політику. Так звана "українська народна република", зразу з Директорією а потім з самим Петлюрою на чолі — була для впередовців дійсною і одинокою Україною, з якою вони у всім вповні годили ся. Були навіть часи, коли галицькі націонал-демократи виступали проти Петлюри за віддане ним польській шляхті Східної Галичини та инших українських земель, однак "Вперед" і тоді був льояльним до Петлюри. З початком 1920 р. "Вперед" був одинокою українською ґазетою на українській території, що годила ся з політикою Петлюри і уважала петлюрівське "правительство", тоді вже перебуваюче на польській території — правним правительством України.

Коли на розказ західно-европейської реакції Пілсудський і Петлюра вирушили минувшого року на Україну, то й тоді "Вперед" не запротестував проти наїзду польсько-петлюрівських військ на Україну, бо в тім акті він добачував "відбудову" "У.Н.Р." По занятю польськими військами частини України він навіть готовий був помагати в "будові української державности", лише що польські власти не хотіли впускати впередовців на заняту польськими білоґвардійцями Україну, на що "Вперед" дуже тоді жалував ся. Словом, для "Вперед" істнувала тоді лише петлюрівська "українська народна република" і "совітська Московщина", а Радянська Україна для него не істнувала.

Таке було відношенє "Вперед" до Радянської України і Совітської Росії до польсько-совітської війни і з початком самої війни, коли польські війська йшли в глубину України і відносили побіди над червоною армією.

Та вже тоді, як червона армія гнала назад з України польських білоґвардійців і петлюрівських яничарів та вступила в Галичину, вже тоді "Вперед" змінив свою орієнтацію і почав накликати до мира між... Раковським і Петлюрою. В статі "Мирити ся!", поміщеній в числі з 20. липня 1920 р. "Вперед" говорить цілий час про Польщу і "совітську Московщину", які бють ся між собою за українські землі і які повинні помирити ся, і згадує там неозначено про "Україну", розуміючи під нею петлюрівщину. А в однім місци тої статі "Вперед" говорить, що "мусить помирити ся Україна сама з собою — Раковський з Петлюрою". В такім дусі була в тім самім часі поміщена осібна статя, яка доказувала, що ані Петлюра не поборить Раковського — Радянської України, ані Раковський Петлюри — У.Н.Р. Тому обі сторони повинні помирити ся.

Як було вже зазначено, се було написано тоді, коли червона армія Совітської Росії і Радянської України гнала Поляків і петлюрівців з України та вступила в Східну Галичину. Як впередовці не бачили жадного виходу для Петлюри а навіть для його покровительки — шляхоцької Польщі, тоді вони вже заговорили і про Раковського, або вірнійше сказати, про Радянську Україну. Як та Радянська Україна відперла зрадника і польського пахолка Петлюру і йому грозила цілковита заглада, тоді "Вперед" був вже за миром між Україною Раковського і Україною Петлюри, бо війна між ними руйнувала Україну. Аж тоді заговорили впередовці такою мовою, а не скорше.

Коли-ж до Галичини прийшла червона армія і галицькі селяни на власні очи побачили большевиків, про яких їм говорено несотворені річи, від тоді "Вперед" перестав виступати проти большевиків, як "московських окупантів" України, а почав вже писати про Радянську Україну і Совітську Росію. Большевиків від тоді він не обороняв, але вже і не нападав на них, лише обмежував ся на подаваню вістий з Радянської України і Совітської Росії, вістий переважно прихильних радянським републикам.

Від того часу, від коли "Вперед" перестав нападати на большевиків і почав признавати істнованє Радянської України, від тоді він перестав годити ся з політикою Петлюри, який згодом опинив ся був в Тарнові. Від тоді всі авантурничі виступи Петлюри не мають вже для "Вперед" того значіня, що колись, вони є лише виступами Петлюри і його прибічників, а не повноправного "уряду У.Н.Р", як се було давнійше. Таке відношенє "Вперед" до петлюрівщини треває вже від уступленя червоної армії зі Східної Галичини аж по нинішний день.

Та в послідних часах "Вперед" пішов ще далі по дорозі зближеня ся до Радянської України. Се мабуть тому, що тепер нема жадних виглядів на воскресенє петлюрівщини і здавлене контрреволюцією Радянської України. І так в передовій статі "Завдання соціялістичної політики на Україні", поміщеній у "Вперед" з 19. цвітня с. р., Ів. Івашко признає українському радянському правительству, що воно зуміло розвязати земельне питанє на Україні та закріпити за селянами землю і пише з сего приводу між иншим слідуюче:

"Оборона й закріплене земельного перевороту на Україні знайде як найбільше признане у селянських і робітничих мас України. На сій широкій основі найважнійшого добутку соціяльної революції на Україні мусить знайти ся спільна плятформа і спільна мова між українським радянським урядом, **всіми соціялістичними партіями України** і російськими комуністами.

Другим спільним завданем українського радянського уряду і **всіх українських соціялістичних партій** є і мусить бути боротьба проти внутрішних московських і українських реакційних затій і інтервенції чужих капіталістичних держав. **Всі соціялісти України і Росії** ні на хвилину не повинні забувати, що побіджена російська реакція і контрреволюція не дала за виграну і в кождому відповідному моменті уживає всіх способів у нутрі краю і за границею, щоби на ново оружно виступити проти революції і її здобутків...

Так отже боротьба проти внутрішної реакції і контрреволюції і оборона перед чужинецькою інтервенцією є спільним завданем як для совітських держав Росії і України, так і **для всіх українських соціялістичних партій...**

Далі українські соціялістичні партії не сміють закривати очий на факт, що парляментарний устрій є пережитком навіть в поступових західних країх. Парляментаризм виродив ся в оруже воюючого, імперіялістичного капіталізму і цілком не являєть ся для пролетаріяту найліпшою формою державного устрою...

Черговим завданем всіх українських соціялістичних партій мусить бути господарська відбудова української републики. А се може стати ся щойно тоді, як на Україні припинить ся горожанська війна, як з овиду зникнуть чужі інтервенції, коли зліквідуєть ся незорґанізовані, дикі і недоцільні повстаня, які нераз носять на собі пятно бандитизму і нераз є провокаційного характеру.

Позатим **завданем українських соціялістичних партій мусить бути ліквідація політики дотеперішного уряду У.Н.Р.**, яка в своїх вислідках привела до еміґрації богато українських трудових і інтеліґентних сил, так дуже потрібних тепер на Україні для відбудови зруйнованого економічного й культурного житя. Поворот з еміґрації на Україну мусить стати кличем для всіх українських соціялістичних партій.

Коли се все станеть ся, а передовсім коли українські соціялістичні партії зрозуміють, що їм **не вільно вести ніякої иншої політики, як тільки соціялістичну політику,** тоді знайдеть ся також спільна мова з українською радянською владою, тоді самі собою припинять ся репресії і терор сеї влади. З хвилиною заперестаня поборюваня радянської влади на Україні, чи її саботованя, щезне також закид, що радянська Україна є фікцією, тоді також змінять ся погляди на союз сеї радянської України з Совітською Росією.

Для тим доцільнійшого переведеня програми соціялістичних завдань, мусить ся створити український соціялістичний бльок з українських комуністів, української соціялдемократичної робітничої партії і українських соціялреволюціонерів. Такий бльок буде мати подостатком сили й поваги, щоби зєднати для себе послух в найширших масах українського робочого народу і зрозуміне цінности й вартости при евентуальних переговорах з політичними керуючими центрами сучасної влади на Україні і в Росії.

Така чинна акція українських соціялістичних партій була давно і є тепер одиноким способом для виходу з сеї заплутаної ситуації, **в яку пхнули Україну ріжні несоціялістичні українські орієнтації."**

Наведені слова "Вперед" говорять самі за себе. В кількох словах се значить, що впередовці дійшли до такого погляду, що всім українським соціялістичним партіям треба утворити бльок і стати разом з комуністами України і укр. радянським правительством до праці при будованю Радянської України, а петлюрівська авантура повинна бути цілковито зліквідована.

Таку еволюцію перейшли галицькі українські соціял-демократи. Зразу Петлюра і У.Н.Р. та "московські большевицькі окупанти на Україні", потім згода між Раковським і Петлюрою, себто між Радянською Україною і петлюрівською "У.Н.Р.", а врешті — ліквідація петлюрівщини і праця всіх українських соціялістів в користь Радянської України.

Чи впередовці дійсно дійдуть туди, куди вони, якби були дійсними і послідовними соціялістами, повинні були давно дійти — покаже найблизша будучність. Се буде цілковито залежати від них самих.

ФІЛЬОЗОФОВАНЯ ПАТРІОТИЧНИХ РЕДАКТОРІВ.

Події в послідних часах зовсім збили з пантелику редакторів укр. чорносотенних ґазет. В органі "гетьмана" Скоропадського, "Українськім Слові" з 26. цвітня, в редакторській статі читаємо такі "мудрі" запити:

"Пощо сих університетів, бібліотек, музеїв, товариств опіки над дітьми і убогими, пощо усяких зїздів, мітінґів і других заходів, коли з них нема хісна..."

А дальше, злякавшись, що далеко заїхав, починає автор сих запитів сам себе "переконувати" такими відповідями:

"Так казати не можна. Культура і філянтропія богато доброго зробили за час війни і в повоєнних роках. **Ніколи так богато ранених не видужало, як тепер, ніколи "Червоні Хрести" не розвинули такої діяльности, як між 1914 а 1918 роком.** А сестри милосердя, а приюти для калік, а доми для сиріт, а милосердні збірки для голодаючих! Ні! не одно горе зменшили вони, не одну слезу втерли з заплаканого ока".

Видно зразу глубину думки! Щей до того "винахід"... Орґан Скоропадського винайшов, що "ніколи так богато ранених не видужало як тепер..." Значить, се все зробила "культура і філянтропія"... За часів дикунства, після мудрованя редакторів "Укр. Слова", "так богато ранених не видужало"... Цікаво би зібрати всіх ранених за всі віки дикунства, коли не було еще ні "культури", ні "філянтропії" і порівнати те число з числом ранених за період 1914 — 1918 рр., тобто за час найвисшого розвитку "культури і філянтропії"? Хто давав більше ранених?

"А сестри милосердя, а приюти для калік, а доми для сиріт, а милосердні збірки для голодуючих. Ні! не одно горе зменшили вони, не одну слезу втерли з заплаканого ока".

Такий парастас відправляє редактор "Укр. Слова", вихвалюючи "культуру і філянтропію".

Але чому в сей "культурний" і філянтропічний вік є так богато калік, сиріт та голодуючих?

Гнилі, панове редактори, ваші фільозофованя і гнила ваша "культура" та "філянтропія", коли вона витворює тільки ранених. Самі ви всі разом викололи те око, з котрого тепер втираєте (на папері) сльозу. До канадійських Індіянів треба вам йти вчити ся "культури" та "філянтропії".

***

Редактори "Укр. Гол." попали ся в "національно-інтернаціональні" тарапати, з яких аж "пищать", а не можуть викарпкатись. А на всю біду отой нещасний Гемілтон... Святкуєш Перший Май, святкуй, але причім тут спів... А коли вже так закортіло співати, та щей "Інтернаціонал" ну то і співайте вже по "інтернаціональному" а не по "національному".

Як се зробити? О, в дуже легкий спосіб. Беріть примір з роботи тих, що керують "Укр. Гол."

Відбуваєть ся, наприклад, "національно-православний" собор. Але голова "національно-православної" церкви, не зважаючи на своє чисто "національне" походженє, не вміє по "національному" говорити, лише по асірійськи. А тут конче треба, щоб було по "національному", бо фармері не дадуть "на боже". І провідники, вони-ж і редактори "Укр. Гол.", винаходять такий спосіб "націоналізації": Терманос "казане" каже по асірійськи, другий Асірієць, який також не знає по "національному", переводить по анґлійськи, а відтак один з редакторів переводить вже по "національному". От і виходить з того "національна церква", і все ясно як на долоні.

Але справа з гемілтонськими робітниками щось дуже не ясна.

Зразу "зробили" навіть дуже добре, що святкуючи день Першого Мая "співали національний гимн", так, що "Укр. Гол." поставив їх еще і иншим робітникам в примір. Тепер виходить таке, що ті самі гемілтонці не тільки на Першого Мая, але навіть на Шевченківськім концерті не співали "народного гимну".

"Говорять, що тут більше народностий мали співати своїми мовами Інтернаціонал (в день 1. мая), однакож..." ("У-Г." з 25. мая.)

Та те "однакож" нам не дуже цікаве, а цікаве лише, як якийсь патріотичний гемілтонець "спростовує" забрехавших ся редакторів "Укр. Гол." Але від того "спростованя" вони еще гірше збили ся з пантелику: одні співають по "національному", другі "мали співати своїми мовами..." Одним словом ні в тин, ні в ворота, сударине криворота...

Кропивницького Мартин Хандоля, впершись лобом в повітре, ліпше вмів рахувати, чим редактори "Укр. Гол." в "національнім - інтернаціоналі" розбиратись та і не лазив так далеко, як от "Укр. Гол.", який шукаючи "національно-інтернаціонального", заліз аж в Тибет, Корею, Нову Зеляндію, Абісінію, (Сирію оминув), Уганду, Філіпіни, Суматру, Хохландію, Малоросію...

— Гей, Юдьку! Бери штани!... Тільки вирятуй редакторів "Укр. Гол." з "національно-інтернаціоналу".

— Що, вирятував? Поясниш "Укр. Гол." "Інтернаціонал" по "національному"?

— Шюр! для мене тут все так ясне, як з "повоєнним фондом", лише слухайте:

Єсли співати до фармерів по асірійськи "подай господи" — то се буде "чисто національне"; єсли-ж співати "Інтернаціонал" по "національному", — то се буде "інтернаціонально-національне"; єсли заблудити між країною Далай-Ламн і "Хохландією" — то се буде ні сюди Микито, ні туди Микито, або такий "інтернаціоналізм", якого "Укр. Гол." треба, щоби не розуміли його ні читачі, ні самі його редактори, чого вони хотять.

— Дякую, Юдьку! Ти свою службу сповнив і можеж вже відійти...

Платні домагай ся в "Укр. Гол."

***

Облазивши всі океанські острови "Укр. Гол." прийшов до заключеня, що: "незбагнуті глибини інтернаціональної мудрости Р. Вістий".

— Що, думаю собі, таке знова неясне редакторам "Укр. Гол.", аж дивлю ся: а се найпростійша дурниця, для якої зовсім не потрібно було пекти ся по Суматрі.

Для "Укр. Гол." не ясно, чому "Укр. Роб. Вісти" кажуть, що все те, що подає "укр. пресова служба" є брехнею, і в той сам час "передруковують вісти надіслані "укр. пресовою службою", як святу правду".

— Ви вже відпочили після "подорожі", редакторе? Єсли так, то слухайте:

Коли "укр. пресова служба" каже, що Петлюра видав відозву до селян, щоби вони повстали проти большевиків, — то се правда; коли-ж "укр. прес. служба" каже, що селяни послухали Петлюри і повстали — то се брехня; коли "укр. прес. служба" каже, що повстанці (з Тернополя чи з "Укр. Вістника"?) обіцяють Жидам збудувати на Україні Палестину — то се правда; але єсли "укр. прес. служба" каже, що повстанці додержали-б свого слова, то се брехня, бо вони вирізали-б всіх Жидів; коли "укр. прес. служба" каже, що Петлюра приятель українського народа—то се найпідлійша брехня; коли-ж "укр. прес. служба" каже, що Петлюра, Греков, чи котрий инший продає польській шляхті Україну — то се "найсвятійша" правда.

Не розумієте, чому можна в один і той сам час брехати і правду казати? Ах, як мені вас жаль!.. То все ота подорож... І чому було так далеко їхати?... Почекайте! Ось маю дуже легенький примір:

Коли Божик пише, що в Квінс театрі відбув ся шевченківський концерт — то се правда; коли-ж він пише, що на нім було кількадесятьтисяч народу — то се брехня.

Або ось хоч-би ваше рідне: коли ваші архиреї підчас церковних соборів "урядують по асірійськи, а ви кажете, що то "національна робота" — то се правда, бо ті "національні роботи" всюди так роблять ся; коли-ж ви кажете, що співати "Інтернаціонал" по українськи се вже є "націоналізм" — то ви брешете, бо на кождій мові, в тім числі і українській, можна оспівувати і проповідувати найчистійший інтернаціоналізм.

Ще не розумно? То гоніть на Філіпіни, бо же видно, що "пресова служба" з таких йолупів користи не буде мати.

Мусій.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА І ПОЛЬЩА.

Телеґрама голови Ради Народних Комісарів і комісара заграничних справ У. С. Р. Р. т. Раковського до польського міністра заграничних справ Сапеги з дня 13. цвітня 1921 р.

В другій статі договору про перемирє і прелімінарний мир між Росією і Україною з одної сторони і Польщею — з другої Польща і Україна зобовязують ся взаїмно повздержувати ся від якого-б то не було вмішуваня ся у внутрішні справи другого краю; зобовязують ся не тільки не творити, але і не піддержувати орґанізацій, які присвоюють собі ролю правительства другого краю, ставлять собі за ціль уоружену боротьбу з другим договірним краєм, мають на ціли поваленє його державного і суспільного устрою і роблять заговір на його територіяльну цілість. З підписанєм мирового договору заховуванє другої статі прелімінарного договору стає для договорюючих ся сторін еще необхіднійшим в інтересах встановленя між ними мирних і добросусідських відносин.

Українське радянське правительство мусить на жаль сконстантувати, що зі сторони польської републики не принято необхідних мір для захованя вище згаданої статі прелімінарного договору. В явнім противоречу з її точним змислом на території Польщі в Тарнові істнує і офіціяльно ділає і до нинішного дня орґанізація, що називає себе "правительством української народної републики" і має свій кабінет міністрів, свій імпровізований парлямент, званий "українською радою републики", та відбуває свої реґулярні засіданя. З Тарнова по телеґрафі, любо відданім польським правительством до розпорядимости сеї заговірної орґанізації, через так зване "українське пресове бюро" розповсюднюють ся щодня десятки злобних клеветничих телеґрам на адресу українського радянського правительства, заключившого перемирє, а тепер мир з Польщею. Польська і українська (петлюрівська. — Ред.) преса друкують щодня звіти з діяльности сего правительства, позбавленого території і власти і істнуючого та функціонуючого тільки завдяки піддержці зі сторони польських властий. В друкованих звітах говорить ся про підпринимані ним кроки і міри для зміцненя армії сего говірного правительства, находячого ся на польській території, притягненєм заграничних офіцирів, т. є. для зміцненя тої уоруженої сили, котра на території України має орґанізувати повстаня і стреміти до поваленя її державного і суспільного устрою.

Паралельно з отвертою офіціяльною діяльностю сеї контрреволюційної української орґанізації, котра істнує на польській території і відомости про котру можна найти в котрій небудь польській і українській ґазеті, з находячих ся в руках українського радянського правительства документів видно, що на польській території орґанізують ся банди, котрі перекидають ся на територію України для орґанізації тут рабунків, підпалів, антижидівських погромів, убійств поодиноких радянських служачих і червоноармійців, зриваня зелізнодорожних шляхів і инших злочинних актів, звернених проти робітників і селян України, проти їх мирного будівництва. Так, наприклад, із захопленого 29. марта в Будінськім лісі, пять верств на полудне від Тростянець, Подільської ґубернії, архіву банди Хмари виходить, що ся банда належить до кінної надбужанської повстанчої дивізії, сформованої 24. лютого 1921 р. на приказ Петлюри, який живе в Польщі і є "головним отаманом" так званого "правительства української народної републики" та користуєть ся, судячи після совітських, польських і українських ґазет, особливим поважанєм зі сторони голови польської держави, який приняв, між иншим, Петлюру на торжественній авдієнції в своїй палаті перед відїздом до Парижа.

З других документів, найдених в сім архіві, а також і з зізнань полонених одної з петлюрівських банд з кінного відділу якогось Барського (зізнаня зложені 30. марта) оказуєть ся, що на польській території, недалеко від польсько-української границі, починаючи від района Рівне, находить ся ряд штабів, що мають на ціли перекиданє банд на територію України і руководство ними та зустрічають явну піддержку зі сторони польських властий. Кінний відділ самого Барського, перше чим був перекинений на територію України, користував ся покровительством польських властий в Острозі.

Після зізнань тих же военно-полонених, на польській території в Із'яславськім районі формуєть ся другий відділ на чолі з другим бандитським отаманом. В Володимирі Волинськім працює в тій же цілі, орґанізуючи инші ґрупи, отаман Павленко. Всі сі відділи призначені для розпочатя ворожих кроків проти української радянської власти в Волинській, Київській і Подільській ґуб.

Наслідки, до котрих можуть привести висше наведені факти, є в явнім противоречу з намірами як Польщі, так і Росії та України, висловленими в підписаних ними договорах. Ворожі кроки, орґанізовані проти Української Радянської Републики контрреволюційною тарнівською українською орґанізацією, можуть тільки віддалити встановленє нормальних політичних і економічних відносин між Польщею і Україною. Так як се не може бути цілию ні польського народа, ні польського правительства, то Українське радянське правительство, протестуючи проти оказуваної піддержки і виявлюваної толерантности цивільних і военних орґанів польської власти до українських повстанчих орґанізацій, висловлює увірене, що польське правительство положить кінець тарнівському "правительству української народної републики" і всім його цивільним і военним орґанізаціям, істнуючим в явне нарушенє другої статі прелімінарного мирового договору.

Голова Ради народних Комісарів і Комісар для заграничних справ **Раковський.**

Відповідь Сапеги укр. радянському правительству.

У відповідь на сю ноту, як доносить "Вперед" з 5. мая с.р., вислав польський міністер заграничних справ депешу, в якій говорить ся, що польський уряд після заключеня перемиря перестав попирати оружну акцію отамана Петлюри, що війська У.Н.Р. розоружено і інтерновано та що перебуванє Петлюри і його міністрів на польській території полягає на праві захисту. Польський уряд бажає льояльно і точно виконати риський договір після виміни ратифікаційних грамот та вже перед тим видав відповідні зарядженя.

Натомість підносить нота міністра Сапеги, що на Україні формують ся відділи з "польських горожан", уроджених у Східній Галичині. В Проскурові стоїть перший галицький полк піхоти під командою Винничука, який походить з околиць Львова. В Гайсині стоїть другий галицький полк під командою Босака, родом з Тернопільщини. У Вапнярці є третий курінь під командою Кузницького з борщівського повіту, а в Жмеринці творить ся перший галицький запасний курінь під командою Кизика зі Скалатщини. При армії Буденного творить ся перший галицький полк кавалерії під командою Чайкова з заліщицького повіту. При 60 совітській дивізії формуєть ся кінна бриґада під назвою "червоного галицького козацтва".

В ноті князя Сапеги зазначуєть ся, що всі сі галицькі формації входять в склад XII. і XIV. совітської армії, а кавалерія становить частину армії Буденного. Надто в Умані в загальній піхотній українській школі істнує друга компанія слухачів, складаюча ся з Галичан. В Єлисаветгороді є також богато слухачів з поміж Галичан.

В польській ноті висловлюєть ся, що можна мати враженє, що висше названі формації зорґанізовано в цілях оружної акції, зверненої проти Польщі і се викликує занепокоєнє серед польського народу.

Польський уряд змушений є домагати ся від українського радянського уряду запереття ворожої військової акції, незгідної з постановами риського договору.